

Ideology of Religious Zionism 5: Do We Need Teshuva before the Redemption?

I. Chazal

(1) ויואל משה מב

Whoever thinks the opposite, that there is redemption without repentance, is thinking against the pesukim and he denies all of Torah G-d forbid..	אם כן מי שחושב ההיפך, שיש מציאות לגאולה בלי תשובה, הרי הוא חושב נגד המבואר בקרא והוא כופר בתורה ר"ל...
---	--

(2) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צז עמוד א

This is what R' Yochanan said: The generation in which the son of David [Messiah] comes, <u>the Torah scholars will become few</u> , and everyone else's eyes will be full of grief and sighs, and many harsh calamities and decrees will arise.	הכי אמר רבי יוחנן: דור שבן דוד בא בו תלמידי חכמים מתמעטים, והשאר עיניהם כלות ביגון ואנחה, וצרות רבות וגזרות קשות מתחדשות
--	--

(3) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צז עמוד א

Rabbi Nehorai says: During the generation in which the son of David comes, youths will humiliate elders and elders will stand in deference before youths, and a daughter will rebel against her mother, and a bride against her mother-in-law, and the face of the generation will be like the face of a dog, and a son will not be ashamed before his father.	רבי נהוראי אומר: דור שבן דוד בא בו נערים ילבינו פני זקנים, וזקנים יעמדו לפני נערים, ובת קמה באמה, וכלה בחמותה, ופני הדור כפני כלב, ואין הבן מתבייש מאביו.
--	---

(4) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף צז עמוד א

And Rabbi Yohanan says: <u>The son of David will come only in a generation that is entirely innocent, or in a generation that is entirely guilty</u> . In a generation that is entirely innocent, as it is written: "And your people also shall be all righteous; they shall inherit the land forever" (Isaiah 60:21). In a generation that is entirely guilty, as it is written: "And He saw that there was no man, and was astonished that there was no intercessor; And it is written: "for My own sake will I do it; (Isaiah 48:11).	ואמר רבי יוחנן אין בן דוד בא אלא בדור שכולו זכאי או כולו חייב בדור שכולו זכאי דכתיב (ישעיהו ס, כא) ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ, בדור שכולו חייב דכתיב (ישעיהו נט, טז) וירא כי אין איש וישתומם כי אין מפגיע.
--	--

(5) סנהדרין צז ע"ב

<p>Rav says: All the ends [of days that were calculated] passed, and the matter depends only upon repentance and good deeds. And Shmuel says: It is sufficient for the mourner to endure in his mourning.</p> <p>This dispute is parallel to a dispute between <i>tanna'im</i>: Rabbi Eliezer says: If the Jewish people repent, they are redeemed, and if not they are not redeemed. Rabbi Yehoshua said to him: If they do not repent, will they not be redeemed? Rather, the Holy One, blessed be He, will establish a king for them whose decrees are as harsh as Haman, and the Jewish people repent, and this will restore them to the right path.</p>	<p>אמר רב כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים ושמואל אמר דיו לאבל שיעמוד באבלו.</p> <p>כתנאי ר' אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין אמר ליה רבי יהושע אם אין עושין תשובה אין נגאלין אלא הקב"ה מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן וישראל עושין תשובה ומחזירין למוטב</p>
--	--

(6) רש"י שם ד'ה דיו

It is enough for Hashem...meaning if they don't do Teshuva He will not wait in mourning every day, rather there is an end to it. Another explanation: the great pain is enough for Israel, even without repentance they will be redeemed.

דיו להקדוש ברוך הוא שעומד כמה ימים וימינו אחר, כלומר, אם לא יעשו תשובה אינו עומד באבלו כל הימים אלא ודאי קץ לדבר. לישנא אחרת: דיו לאבל – דיין לישראל צער גלות, אפילו בלא תשובה נגאלין.

II. How do We Paskin?**(7) סנהדרין צח ע"ב**

And R' Eliezer was silent.

ושתק רבי אליעזר

(8) ישעיהו כא, יב

The watchman replied, "Morning came, and so did night. If you would inquire, inquire. Come back again."

אמר שמר אתה בקר וגם-לילה אם-תבקשון בעיו ישובו אתיו:

(9) רש"י שם

The watchman replied. Hashem: Morning came. I can make it shine morning for you: So did night. Ready for the End: If you would inquire, inquire. If you inquire to hasten the end:
Come again. With repentance.

אמר שומר. הקב"ה: אתא בקר. יש לפני להזריח לעשות בקר לכם: וגם לילה. מתוקן לעשו לעת קץ: אם תבעיון בעיו. אם תבקשו בקשתכם למהר הקץ:
שובו אתיו. בתשובה:

(10) רד"ק תהילים קח, ה

The redemption will happen regardless at its proper time, whether they are deserving or not, but if they are deserving they can hasten it's time.

אבל הגאולה על כל פנים תהיה בזמנה, בין זכאין בין חייבין, אלא שאם נהיה זכאין יחיש עיתה

(11) רמב"ן על התורה דברים פרק כו פסוק טז

However there is a set time that it won't last longer, for the time has come to receive the reward for the mitzvos that Israel kept, and that they received the Torah and kept the fundamentals of the religion even though they sinned in some of the mitzvos, but they are not removing their yoke from upon them.

אך יש לו זמן קצוב שלא יארך יותר כי כבר הגיע תור ובא עת קיבול שכר מקצת מצות שעשו ישראל, וקבלתם התורה ושימור עיקרי הדת עם היותם חוטאים במקצת מצותיה אך אינם פורקים עולה מעליהם...

(12) מהר"ל נצח ישראל לא

Nevertheless, we rule like R' Yehoshua...because R' Eliezer was silent to him at the end.

ומכל מקום קיימא לן כרבי יהושע ... דהא שתיק רבי אליעזר במסקנא

(13) אבן שלמה יא, ט

In every generation there are end-times in accordance to their repentance and unique merits, but the final end time is not dependent on repentance but loving kindness as it says "for my own sake, my own sake, I will do," and also due to the merit of the forefathers. And this is what we say "and remember the loving kindness of the forefathers and bring the redeemer to their children for His name, with love,..."

בכל דור יש קיצים לפי ענין התשובה והזכויות המיוחדים לאותו דור אבל קץ האחרון לא תליא בתשובה אלא בחסד כמו שכתוב 'למעני למעני אעשה', וגם בזכות אבות. וזהו שאומרים 'וזוכר חסדי אבותו ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה...

(14) לשם שבו ואחלמה הקדמות ושערים וט

...The final redemption is not dependent on merit...

אמנם התקווה העתידה דכל חמדת ישראל שהם כל היהודים האחרונים בימות המשיח חיי עולם הבא, הגה הם לתלויים באמת רק בברית ולא בזכות והיא ברית אבות וישראל, והברית לא תופר לעולם... והרי לנו מכל זה כי גאולה העתידה אינה בזכות

III. The Rambam**(15) דברים פרק ל'**

When all these things befall you—the blessing and the curse that I have set before you—and you take them to heart amidst the various nations to which the LORD your God has banished you, and you return to the LORD your God, and you and your children heed His command with all your heart and soul, just as I enjoin upon you this day, then the LORD your God will restore your fortunes and take you back in love. He will bring you together again from all the peoples where the LORD your God has scattered you.

וְהָיָה כִּי־יָבֹאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַבְרָכּוֹת הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה וְהַקְלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנֶיךָ וְנִשְׁבַּחְתָּ אֶל־ לִבְכָּךְ בְּכָל־הַגּוֹלִים אֲשֶׁר הִדִּיחָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שְׁמָה: (ב) וְשָׁבָתָּ עַד־יִקְרָא אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל־ אֲשֶׁר־אֲנִי מְצַוֶּה הַיּוֹם אֶתְּהָ וּבְנֶיךָ בְּכָל־לִבְכָּךְ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ: (ג) וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שִׁבְיֹתֶךָ וְרָחֲמָךְ וְשָׁב וְקִבְּצָךְ מִכָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפְצִצָךְ יִקְרָא אֱלֹהֶיךָ שְׁמָה:

(16) רמב"ם תשובה ז:ה

All of the prophets commanded concerning repentance; Israel will not be redeemed save by repentance. Indeed, the Torah long since assured us that in the end, at the close of the period of exile Israel will turn to repentance and be immediately redeemed, as it is said: "And it shall come to pass, when all these things are come upon thee... and shalt return unto the Lord thy God... then the Lord thy God will turn thy captivity..."

כל הנביאים כולם ציוו על התשובה, ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה, וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותם ומיד הם נגאלין, שנאמר 'והיה כי יבאו עליך כל הדברים... ושבת עד ה' א-להיך... ושב ה' א-להיך את שבותך...'

(17) עבודת המלך שם

We already brought the source which is R' Eliezer in Sanhedrin 97, that Israel is only redeemed with Teshuva...

וכבר הביאו מקור הדברים דעת ר' אליעזר סנהדרין צ"ז אין ישראל נגאלין אלא בתשובה וכן דעת ר' יהודה ועי' פסקתא וילקוט סוף הושע.

(18) ויואל משה

It is set forth in the Torah that repentance precedes all [redemptive actions] while we are still at the end of the exile, as it is written at the beginning of the verse, "And you will call it to mind among all the nations into which the Lord your God has driven you, and you will return..." Rambam z"l maintains that since this is a promise from the Holy Torah, it cannot be denied and there can be no argument in this regard, and therefore he asserts, in his Laws of Kings, that the King Messiah will bring them to observance of the holy Torah, and this is a matter that is universally agreed. For obviously if they will engage in repentance even before the Messiah comes, then they will certainly observe the holy Torah, but even if we say that he may come without any prior repentance – then he will certainly bring them to repentance, for the Rambam

מבואר בקרא שהתשובה קודמת לכל כשיהיו עוד בסוף גלותן, כמו שכתוב ברישא דקרא 'והשבות אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך ה' א-לקיך שמה ושבתי וגו' (דברים ל', א-ב). וסובר הרמב"ם ז"ל דכיון שזהו הבטחה מהתורה הקדושה אי אפשר להכחיש ולהיות בזה פלוגתא, ולכן נקט בהלכות מלכים שהמלך המשיח יביאם לידי קיום התורה הקדושה שזהו מילתא פסיקא אליבא דכולי עלמא, דממה נפשך לאותו המאן דאמר שעל כרחך יעשו תשובה עוד קודם ביאת המשיח בודי יקיימו אז התורה הקדושה, אלא אף למאן דאמר שאפשר שיבוא בלי תשובה על כל פנים זה ודאי שהוא יחזירם בתשובה אחרי שכתב בהלכות תשובה אין ישראל נגאלין אלא בתשובה, ועל כרחך כוונתו גם כן על אחר ביאת המשיח כמו שכתב בהלכות מלכים, וכוונתו על עצם הגאולה, שאף אחר ביאת המשיח לא יהיה גאולה בלא תשובה, אלא שודאי

himself has already written, in his Laws of Repentance, that "Israel are redeemed only through repentance". Hence, we are forced to conclude that he means that this will happen even if only after the coming of the Messiah, as he wrote in his Laws of Kings. He was referring to the redemption itself, which – even after the coming of the Messiah – cannot be a redemption without repentance; rather, the King Messiah will have extensive influence, with Divine aid, to bring them to repentance, and this is what is meant by the verse, "Bring us back, O Lord...."

המלך המשיח השפעתו מרובה בכח א-לוקי להחזיר בתשובה, וזה הוא בחינת השיבנו ה'...

(19) רמב"ם משנה תורה הל' מלכים יא:א

The king, Mashiach, is going to rise and return the kingdom of the house of David to its antiquity of the first government.

המלך המשיח עתיד לעמד ולהחזיר מלכות בית דוד לישיבה לממשלה הראשונה.

IV. Other Ways to Explain the Rambam

Approach 1

(20) כסף משנה שם

Israel is not redeemed with Teshuva- in the chapter 'Yom Hakipurim' (87b): great is teshuva that it brings closer the redemption.

ואין ישראל נגאלים אלא בתשובה – בפ' יוה"כ (דף פ"ז): גדולה תשובה שמקרבת את הגאולה:

Approach 2

(21) טורי אבן הלכות תשובה ז:ה

Even in regards to the days of Mashiach, our teacher [Rambam] contradicts himself, for in this chapter he writes that 'all the prophets only prophesized regarding the days of Mashiach' which implies that all the good and comforts will be in the days of Mashiach, but in the next chapter he writes that and in the laws of Kings he writes like Shmuel who says 'the only different between this world and the days of Mashiach is rulership under the kings'... It seems that our teacher did not want to decide in these matters for in chapter 12 of Kings, after mentioning the words of Shmuel and other matters, he writes that 'all these matters no man knows how they will be, they were even obscure to the Prophets, and even the Sages didn't have a tradition in these matters etc.' and therefore he writes here like the second opinion. Only G-d our Lord knows the truth

וגם בענין ימות המשיח שמקשים דברי רבינו אהדדי שבפרק זה כתב דברי חכמים שכל הנביאים לא נבאו אלא לימות המשיח דמשמע שכל הטובות והנחמות הכל יהי' לימות המשיח ובפרק שאח"ז גם בהלכות מלכים כתב כשמואל דאמר אין בין עוה"ז לימות המשיח אלא שיעבוד מלכיות ... נראה לומר שרבינו אינו רוצה להכריע בענינים אלו שהרי בפ' י"ב מהלכות מלכים אחר שכתב דברי שמואל ושאר דברים כתב וכל אלו הדברים וכיוצא בהן לא ידע אדם איך יהיו עד שיהיו הדברים סתומים הן אצל הנביאים גם החכמים אין להם קבלה בדברים אלו וכו' ולכך כותב כאן כדברי שניה' ואל אלקים ה' הוא יודע האמת

Approach 3

Eim HaBanim Semeicha pg. 115 (in English translation) (22)

The Rambam's intention is clarified with a true interpretation based on the *Yalkut Shimoni*:

R. Yehudah said: "If the people of Israel do not repent they will not be redeemed. And, they will only repent amidst pain, wandering, and lack of sustenance. And, they will not repent until Eliyahu arrives, as it says, *Behold, I send you Eliyah the prophet*, which is immediately followed by, *And he will turn the hearts of the fathers with the sons* (*Malachi 3:23-24*)."
(*Yalkut Shimoni 2:595*)

Thus, two conditions are necessary: first, the intense hardships, and afterwards, the coming of Eliyahu who will arouse their hearts to repent. Without the precursory hardships, however, even Eliyahu HaNavi would be unable to arouse them to repent, for these hardships will soften the hearts. R. Yehudah's statement in the *Yalkut* is the basis for the Rambam's position that Israel will not be redeemed without repentance. Afflictions and the coming of Eliyahu are the means by which redemption will arise. These two factors will cause Israel to repent and deserve immediate redemption... In any event, Eliyahu will come even before Israel repents, and he will bring us back to the proper path. This was also the Rebbe of Belz's

Approach 5

(23) קונטרס צפיה לישועה ממרן החפץ חיים

...the explanation that is simplest is, that they are both true, that the end of time the redemption will find two types of people, and both of them will help us bring the redemption closer...

והנה יש כמה תשובות לבאר הענין (ע"ש בסנהדרין צ"ע ב ודף צח), אבל ביאור נכון הקרוב לפשוטו הוא כך, דשניהם אמת דבאחרית זמן הגאולה ימצאו שני סוגי שים, ושניהם יעזרו בקירוב הגאולה כאשר נבאר, שימצאו חלק אנשים בישראל

Approach 6

(24) בעלי התוספות על התורה סוף פרשת בהר

It says "If he has not been redeemed in any of these ways," "these ways" [refers to] "these are the statutes that I place before you" (Exodus 21,1) that they didn't fulfill the mitzvos, still I will not leave them in exile, rather "they will leave in the Jubilee year"...for what will we be redeemed without mitzvos? Because we will still fulfill "and you shouldn't have other gods."

כתיה (ויקרא כה, נד) 'ואם לא יגאל ב"אלה" המשפטים אשר תשים לפניהם (שמות כא, א) שלא קימו המצוות, מכל מקום לא אניחם בגלות, אלא "ויצאו בשנת היובל"...על מה אנו נגאלין בלא קיום המצוות? שהרי מכל מקום קימו דיבור 'לא יהיה לך אלקים אחרים'.

(25) הוריות ח ע"א

איזו היא מצוה שהיא שקולה כנגד ככל המצוות? הוי אומר זו עבודת זרה.

Approach 7

Eim HaBanim Semeicha (in English translation) (26)

exile and immediately be redeemed.”⁵⁸ The Rambam is consistent with his opinion stated elsewhere that before *Mashiach* comes, HaShem will direct the hearts of Israel and bestow upon them a spirit of purity, and they will ordain the elders (see there).⁵⁹ This is the aspect of “circumcision of the heart,” which is the highest level of repentance, as the Or HaChayim HaKadosh explains.

According to the Chatam Sofer, this will occur in *Eretz Yisrael*. He explains that this Rambam implies that the people of Israel will gather together in *Eretz Yisrael* (without the *Beit HaMikdash*) even before *Mashiach* comes. *Mashiach* will then inevitably arrive, since the Jews will have already repented.⁶⁰ Israel will only deserve all of this, however, if they first assemble in *Eretz Yisrael*. Thus, the Rambam’s opinion is clarified.

Judah ben Solomon Chai Alkalai (1798 – 1878) was a Sephardic Jewish rabbi, and one of the influential precursors of modern Zionism along with the Prussian Rabbi Zvi Hirsch Kalischer. Although he was a Sephardic Jew, he played an important role in a process widely attributed to the Ashkenazi Jews. Alkalai became noted through his advocacy in favor of the restoration of the Jews to the Land of Israel.

(27) כתבי רב יהודה אלקלעי עמ' שכג

Two answers- individual repentance and general repentance. Individual repentance means that a person returns from his sin through the requirements for teshuva that the Rishonim laid out... its called individual teshuva because each person needs to do this in accordance with his sins....However general repentance means that all of Israel returns Hashem to Eretz Yisrael, the portion of our fathers....

”שתי תשובות הן – תשובה פרטית ותשובה כללית. ‘תשובה פרטית’ – רוצה לומר שישב החוטא מחטאו על פי גדרי התשובה אשר גבלו ראשונים... ולזאת תקרא ‘תשובה פרטית’ מפני שנצרכת בפרטות לכל איש ואיש התשובה כפי חטאו, לפי כובד עונו כן משקל תשובתו... אבל ‘התשובה הכללית’, רוצה לומר, שישבו כל ישראל אל ד’ א- להינו לארץ נחלת אבותינו, זוהי התשובה הכללית, כי ‘הדר בחור’ דומה כמי שאין לו א- לודה’ וישראל בחור’ עובדי עבודה זרה בטהרה הם.”

(28) טללי חיים -אלול תשרי- עמ' שד

The depth of the matter is that certainly, certainly, Israel is the opening and gate to Godliness. The return of the exiles is itself returning to Hashem. Practically, Israel is the aspect of the body of the nation of Israel, and the return to Israel is a revelation of the light of repentance in the external plane, which is rectifying the body.

והנה עומק העניין הוא שבוודאי ובוודאי ארץ ישראל היא הפתח והשער הא- להות. והיינו שקיבוץ גלויות הוא עצמו תשובה אל ה' יתברך. ולמעשה, ארץ ישראל היא בחינת גוף לעם ישראל, השיבה לארץ ישראל היא התגלות אור התשובה ברובד החיצוני, והיינו בתיקון הגוף.

יהי רצון מלפניך אבינו מלכנו, ידידות אור נפשנו רוחנו ונשמתנו,
 למען בריתך אשר כרת לשלוש עשרה מידות שאינן חוזרות ריקם מלפניך,
 זכור אהבתנו וחיבתנו ונשב שכינתך לבית קודשנו, וחזור להשתעשע בנו כימי קדם,
 כי קשה פרידתך ממנו כפרידת נפשנו מרוחנו.
 המו מעינו וכלתה נפשנו אל גאולת שכינתך ולרצונך ה' נכספנו,
 הננו מתחננים ובוכים לפניך, ה' אב הרחמים, על גלות השכינה
 הושיעה ה' שכינתך, ודבק נפשנו באהבתך הניעמה וערבה על נפשינו,
 רוחנו ונשמתנו ויעול מלכנו בהיכלא.

May it be Your will, our King and Father, the pleasant light
 of our hearts spirits and souls, for the sake
 of your covenant that you forged with the thirteen attributes
 of mercy that are not returned from before You empty handed,
 Remember our love and our passion and let us return
 Your Presence to our holy temple,
 And return to delight in us like the days of old,
 For Your leaving us is hard for us,
 like the leaving of our spirits and souls.

Our stomachs have rumbled and our souls have yearned,
 For the redemption of Your presence and for You will, O' God, we desire.
 Here we are praying and crying before You,
 God our merciful Father, regarding the exile of Your presence.
 Save, O' God Your Presence, and attach our souls.